

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство финансија

Републички секретаријат
за јавне политике

Овај програм финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

EU echange6

Повећање кредибилитета планирања, програмског буџетирања и контроле извршења јавних расхода на локалном нивоу у Србији

Стална конференција
градова и општина

Савез градова и општина Србије

ИЗРАДА ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА КРАЉЕВА 2022-2030

**УВОДНИ КОНСУЛТАТИВНИ САСТАНАК ПАРТНЕРСКОГ ФОРУМА
25.11.2022. године**

Циљеви консултативног састанка

Представити
процес израде
Плана развоја

Представити
нацрт анализе
постојећег стања

РЕЗУЛТАТИ НАЦРТА АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Урађене анализе постојећег стања

Економски развој

Пољопривреда и рурални
развој

Инфраструктура и заштита
животне средине

Урбанизам

Друштвени развој –
образовање, социјална
заштита, здравство

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ГРАДА

ПРИВРЕДА, ТУРИЗАМ, ПОЉОПРИВРЕДА

Економски развој – основни демографски подаци

Степен развијености ЈСЛ: 3. група развијености (60-80% републичког просека) (2014)

Подаци о висини зарада у последњих 5 година: 2. група развијености (80-100%)

Процена броја становника у 2020: **115.921**

Попис 2011: **125.488**

Старосне групе:

17% деце

63% узраст 18-64 г

20% 65+

Смањење броја становника:

7,7 %

- Број запослених према општини рада: **32.345** (РЗС, 2021.)
- Број запослених према општини пребивалишта: **37.608** (РЗС, 2021.)
- Просечне зараде без пореза и доприноса: **62.275 РСД** (РЗС, 2022/3); РС – 74.664 РСД (РЗС, 2022/3);
- Број незапослених: **7660** (НСЗ 31.12.2021)
- Значајан пад незапослености: 24% мање него 2019. кад је било 10.022
- Структура незапослених по старости: 17% 15-29 г, 55% 30-54 г, 28% 55+
- Структура незапослених по ССС: 29.5 % лица без квалификација, 53.8 % лица III и IV ССС, 15.7% лица V-VII-2 ССС

Привреда

- **Привредна активност:** одвија се у 11 сектора али су најдоминантнији трговина и прерађивачка индустрија
- **Доминантне гране привреде:** пољопривреда, металопрерађивачка и ватростална индустрија, дрвна индустрија, грађевинарство и трговина
- 74% вредности имовине привреде Рашког округа је у Краљеву и 72% капитала
- **Активна привредна друштва и предузетници (2021, АПР):** привр.друштва: 1.506, предузетници: 5.021
- **Трендови:** **раст** броја привредних друштава од 2018 до 2021. (2018: 1.276)
раст броја запослених у ПД (2018 – 9.529; 2020 - 10.513)
раст броја предузетника (2018: 4.468)
- **Leoni, Eurotau, Afarak (2018)**
- **Новe локације за инвестирање**

- **Просечан број ноћења:** 3.9 (домаћи), 7.3 (страни туристи)
- **Туристичке атракције:** Природни ресурси (Голија, Гоч), Лојаник, бањска подручја, реке, Жича и Студеница, тврђава Маглич, сам град Краљево, сеоски туризам (Рудно, Лопатница), манифестације
- **Аеродром „Морава“**
- **Моравски коридор**
- **Неискоришћени потенцијали бањског туризма (Матарушка, Богутовачка)**

- Пољопривредно земљиште 47.4%,
- 25% становништва ЈЛС се бави пољопривредом (2018. анкета РСЗ)
- Број пољопривредних газдинстава: 10.483 (2018. анкета РСЗ), 11.713 (попис 2012.)
- **Трендови:** **смањење** броја пољопривредних газдинстава
- **раст** величине расположивог и коришћеног пољ. земљишта по ПГ
- **смањење** броја ПГ која се баве сточарством и сточног фонда као и на националном нивоу
- **раст** броја ПГ са сталним засадима воћа и винограда (2012 -4.8%, 2018 - 9.8%) (58% шљива)

- **Трендови:** **смањење** броја ПГ која се баве ратарством (2012 – 10.9%; 2018 – 6%)
- раст броја ПГ која се баве биљном производњом (2012 – 6.3%; 2018 – 13%)
- раст процента коришћења наводњаваног земљишта (2012 – 2.2%; 2018 – 5.47%)
- Мали број ПГ чији су носиоци жене и млади
- Просечна величина ПГ 3,65 ха (просек у Србији 5,18 ха)

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ГРАДА

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ИНФРАСТРУКТУРА, САОБРАЋАЈ

- Територија под шумом: 46.8%, изнад просека Р.Србије (29%)
- 62 % шума је у државном власништву
- 63 % шума чини буква

Парк природе Голија

Резерват биосфере Голија – Студеница

Резерват природе Гоч – Гвозденац

Пределу изузетних одлика Столови и Жељин

Потенцијали:

- добре локацијске погодности по обронцима планина Чемерно, Радочело, Гоч и Столови;
- начин газдовања шумама, природно и вештачко обнављање;
- добар основни узгојни облик у коме су високе шуме (62,8%), ниске (21,9%), вештачки подигнуте (10,9%) и шикаре и шибљази (4,4% површине);
- висок степен шумовитости 46,45% или 71.515 ha.

Ограничења:

- непостојање шумских путева на појединим деловима шумских комплекса;
- нерешени својински односи;
- проблем квалитета шума.

Заштићена природна добра

- Заштићена природна добра:
- Специјални резерват природе „Гоч Гвоздац“
- Парк природе Голија
- Споменици природе: Стабло храста лужњака у околини Манастира Жича, Стабло храста лужњака – Обрва, Стари храст у Годачици, Самаилски крајпуташки храстови, Стабло црног бора у клисури реке Ибар, Лојаник – окамењена шума.
- 18% површине ЈЛС чине ЗПД (Србија 7.4%)
- У поступку заштите: Пределу изузетних одлика „Жељин“ и „Планина столови“

- 77.9% домаћинства прикључено на јавни водовод (2020.) – у нивоу републичког просека (Р. Србија 80%)
- 4 изворишта; 23 бунара; капацитет 300-350 л/с
- Дистрибуција: 550 km водоводне мреже, резервоар Шумари, потисне станице
- Градским водоводом покривено Краљево и мањи број села
- У периоду 2019-2021 фактурисано 59% произведене количине воде
- Велики губици и неисправност воде на регионалном водоводу Гружа-Краљево

- Изградња Постројења за предtretман сирове воде из Ибра – извориште „Жичко поље“
- Изградњу фабрике воде за наливање лагуна на постојећем изворишту Жичко поље
- Реконструкција цевовода Гружа – Краљево
- Проширење градске водоводне мреже
- Преузимање сеоских водоводних мрежа
- Наставак реконструкције водоводне мреже у сеоским срединама

- 65.3 % домаћинстава прикључено на канализацију (2020) – значајно изнад републ. просека (47.5%)
- 180 км канализационе мреже, 5 колектора,
- 15 канализационих мреже у селима без пречистача
- Остала насеља користе септичке јаме
- Постројење за пречишћавање отпадних вода врши само механички третман, **у току је изградња савременог ППОВ**

Препоруке:

- Реконструкција постојеће мреже, реконструкција и изградња нових колектора, раздвајање колектора за отпадну и атмосферску воду

- Услуга организованог изношења смећа пружа се на територији града Краљева и 24 насеља
- У 21 насељу налази се више од 500 контејнера и 24 киштре које се празне минимум 1 недељно
- 16 камиона смећара, 4 накладача, 2 трактора,
- 2019. године прикупљено је око 41.000 тона отпада (2018: 36-38.000 т)
- Процена је да 60% отпада чини био отпад
- Отпад се одлаже на несанитарној депонији „Кулагића ада“ (1971)
- Број дивљих депонија: 86 (евидентирано 2019)
- Регионална депонија? (2025) – рециклажни центар - гашење и рекултивација „Кулагића аде“

- **Електрична енергија:** губици на територији дистрибутивног подручја Краљево износе 13.63% (Србија - 11.73%), број прекида по кориснику је 13.57 (8.27 - Србија), дужина прекида у минутама по кориснику 1547 (Србија 892)
- **Гасификација:** ГМРС Грдица – 22.000 м³/ч; планирано проширење на 56.000 м³/ч
- **Топлотна енергија** Пет реонских котларница (мазут/гас), 13 котловних јединица капацитета 86 мW... 26 km мреже и 500 подстанца, око 50% домаћинстава из ужег дела града је прикључено.
- Успостављен је систем „Енергетског менаџмента“

- **Друмски саобраћај:**

Дужина путева: укупно 564 км; државни путеви 1. реда – 134 км; 2. реда – 104 км; локални – 326 км (200 км савремени коловоз)

Два (оптерећена) правца: Западноморавски (Ужице–ЧА–Краљево-ТС-КШ-Е70) и Ибарски (Београд-Прељина-Краљево-Рашка-Н. Пазар-Приштина)

Моравски коридор

- **Железнички саобраћај** неопходна реконструкција и модернизација једноколосечне пруге Лапово – Краљево – Лешак – Косово Поље – Ђенерал Јанковић – граница Северне Македоније, са изградња другог колосека на деоници Лапово – Крагујевац – Краљево и електрификација и реконструкција на деоници Краљево – Рудница;
- **Међународни аеродром Морава**

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ГРАДА

ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

Предшколско образовање

- 2 установе, 51 објекат

РЗС - 2020. година	Укупно	Градска насеља	Остала насеља
Примљени	2688	2064	624
Уписани преко капацитета	185	159	26
Нису примљени због попуњености капацитета	502	450	52

- Обухват деце јасленог узраста (25.8%) и вртићког узраста (40.5%) је нешто нижи од просека у Србији
- Обухват деце предшколским обавезним програмом: око 99.3 % *(просек у Р.Србији је 98%)*
- Национални циљеви дефинисани Стратегијом образовања 2030. су повећање обухвата и доступности ПВО на 38% за јаслени узраст, 75% за узраст од 3-5,5

Основно и средње образовање

- 22 матичних основних школа и 36 подручна одељења
- 7 школа има фискултурне сале

Просечан број ученика РЗС – 2021	Краљево	Србија - Југ
	Матичне школе	
Нижи разреди I-IV	141.45	153.79
Виши разреди	180.86	185.04
	Подручна одељења	
Нижи разреди I-IV	26.11	14.06
Виши разреди V-VIII	11.03	6.39

- 9 средњих школа, недостатак техничких и просторних капацитета
- Факултет за машинство и грађевинарство (Уневерзитет КГ)
- Стопа одустајања од ОШ (2020): 0,4%, а 1% Србија-Југ 0,3
- Стопа одустајања од СШ (2020): 0,9%, а 1% Србија-Југ 0,6

- Капацитети за администрирање социјалне заштите - карактеристике:
  - Број становника на једног социјалног радника МАЊИ него на подручју Србија-Југ
  - Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији МАЊИ него на подручју Србија-Југ у јасно видљив пад броја корисника од 2018. године
- Обухват програмом новчане социјалне помоћи: 2.1% и дечијим додатком: 13.3% (испод просека на подручју Србија-југ: НСП: 3.5%, ДД: 23.3%) (РЗС-2020.)
- **Број пензионера:** 30.584 (2020), број лица старијих од 65 година – 26.202; висока покривеност старих пензијама

	Краљево	Србија-југ
Просечна пензија	25.762	23.569
Однос пензионера и становништва 65+ (%)	116,7%	113,0%

- 153 особе је смештено у домовима за старе (2020)

- **Услугу дневног боравка за старе** користило је 60 лица (2018), 12 месеци, претежно женског пола
- Истраживање које је урађено у оквиру програма „**Swiss PRO**” (2019) на тему интитуционалних капацитета у области социјалне заштите за социјално укључивање рањивих група Краљево (52%) је било знатно изнад просека 31 ЈЛС (37%) што је сврстало међу прве две.
- **Усвојени ЛАП-ови за:** запошљавање, родну равноправност, Роме,
- **Услугу породичног сарадника** користило је просечно 36 корисника месечно, претежно женског пола, 10 месеци
- **Заштита деце без родитељског старања (2020):** на смештају 70-оро деце, од чега 90% у хранитељским породицама

- **Додатак за помоћ и негу** је 2020. примало 348 особа (0,3%) а увећани ДПН 619 особа (0,5%) што је у нивоу региона Србија-Југ
- **Лични пратилац деце**, 2018 – 14 деце месечно, 10 месеци у години, 8 сати дневно/5 дана недељно, *испод обухвата за Србија-југ*
- 2018. отворен Центар социјалних услуга (пружа и услугу социјалног становања у заштићеним условима)
- **Укупни расходи** за материјалну подршку у надлежности ЈЛС у Краљеву су 2018. године износили преко 107 милиона РСД (3.2% буџета), односно 902 динара по становнику (регион Србија-Југ: 900 дин, 2.3%)
- 51% новчане помоћи чини подршка незапосленим породиљама, 43% једнократна новчана помоћ сиромашнима, 5% једнократна накнада за новорођенчад

Здравствена заштита

Број лекара на 1000 становника (2020)	Краљево	Србија-југ
Здравствена заштита деце	1,3	1,7
Здравствена заштита жена	0,2	0,2
Здравствена заштита одраслог становништва	0,7	0,7
Стоматолошка заштита деце и омладине	0,9	0,7

Имунизација 2020	Краљево	Србија-југ
Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота	94,7	92,4
Процент деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота	92,1	79,7

- Општа болница, Дом здравља, Завод за заштиту здравља, Апотекарска уста-нова и Завод за специјализовану реха-билитацију „Агенс“ у Матарушкој Бањи

Дискусија

Коментари, питања, сугестије